

Jaarverslag 2003

Staf

Het jaar 2003 stond qua personele bezetting in het teken van het afscheid van Dr. M. S. Hoogmoed, per 17 september 2003. De verantwoordelijkheid voor de onderafdeling ging per die datum over in de handen van Dr. J. W. Arntzen. Het openbare afscheid van Dr. Hoogmoed vond plaats op 25 september, tijdens een bijeenkomst in het auditorium die door ongeveer 150 mensen werd bijgewoond.

Dr. M. S. Hoogmoed (MSH). Conservator met toegevoegde taak Natuurbescherming. MSH werkte tot 17 september voor 40 uur per week, waarvan tot 1 september tien uur per week aan werkzaamheden voor de 'CITES Commissie' (Nederlandse Wetenschappelijke Autoriteit voor CITES) en 'Nomenclature Committee', in een contract met het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij. ADV werd tot en met 2003 opgespaard voor sabbatical verlof, met ingang van de datum van zijn afscheid tot en met 29 februari 2004.

Dr. J. W. Arntzen (JWA). 'Deputy curator' voor 32 uur per week; contract verlengd als Conservator van 1 mei tot en met 29 februari 2004. JWA maakte volledige, 40-urige werkweken, waarbij de opgespaarde dagen gebruikt werden voor zijn aanstelling (20%) als 'Invited Scientist' aan de Universiteit van Porto, Portugal, uitgevoerd in vier episodes, van week 11 - 14, 25, 31 - 33 en 52 - 53.

Mevr. drs. M. E. Gassó Miracle (MEGM). Collectie-technicus voor 32 uur per week. Het contract van MEGM werd per 1 november 2003 met een jaar verlengd.

Mevr. Dr. T. C. S. de Avila-Pires en F. Ross waren als gastmedewerker bij de onderafdeling betrokken.

Collecties

Inrichting magazijnen. Alle stellingen in de magazijnen van zowel de alcohol- als de droge collectie in het gebouw Darwinweg zijn inmiddels van magnetische nummers voorzien. Tevens zijn de (sub)familienamen op magneetstrip aangebracht. De droge collectie is, verspreid over twee verdiepingen in de magazijntoren, ondergebracht op open, vaste stellingen. Het materiaal staat er redelijk bereikbaar bij. De skeletten van Varanus komodoensis en Dermochelys coriacea zijn nu goed geordend en beter toegankelijk dan voorheen. Dit deel van de collectie vertoont weinig accres. Uit materiaal afkomstig van Reptielenzoo 'Iguana' zijn een aantal exemplaren (koppen) in de diepvries achtergehouden om te skeletteren, maar qua volume vormt dit geen grote aanslag op de beschikbare ruimte. Het in de Raamsteeg achtergebleven droge (grote) materiaal (ongeveer 30 stuks) verkeert in redelijke staat van conservering, maar is gezien de locatie minder toegankelijk. Naar aanleiding van het afscheid van MSH werd dit jaar zeer veel tijd besteed aan het terugzenden van materiaal dat in de loop van vier decades werd ingeleend. Bij deze werkzaamheden werden meerdere lenen van voorgangers ontdekt (tot uit de jaren 30), die alsnog aan de betrokken musea werden geretourneerd. MEGM assisteerde meerdere malen bij het ontleden van aangespoelde grote walvisachtigen en bij het skeletteren van de kop en een poot van de in Artis gestorven olifant Murugan. Er zijn dit jaar geen vermissingen geconstateerd en de collectie in de schatkamer onderging geen veranderingen.

Conservering en registratie. Er werden 1287 exemplaren verwerkt en in de collectie opgenomen, bijvoorbeeld afkomstig van J. De Graaf uit Botswana of verkregen in ruil met het Florida State Museum en het South Australian Museum. Hoewel de nieuwe collectie-technicus haar werkzaamheden met enthousiasme en voortvarendheid heeft aangepakt is dit toch aanzienlijk minder dan het in 2002 verwerkte aantal exemplaren. De belangrijkste redenen voor de teruggang zijn i) de grote inspanningen die MEGM heeft moeten verrichten voor het retourneren van geleend materiaal (78 zendingen) en ii) het moeilijker, minder routinematig te verwerken karakter van het bewerkte materiaal. Het aantal potten waarin een te laag alcohol niveau geconstateerd werd blijft zorgen baren. Een deel van de collectie is hierop nagelopen en veel potten zijn gerestaureerd cq. in orde gebracht. Een punt van zorg blijft een bepaald type kleine weckpotten die regelmatig een groot verlies aan conserveringsvloeistof vertonen. Deze zullen op den duur alle vervangen dienen te worden. Ondanks kleine problemen die gaandeweg worden opgelost, blijkt de elektronische registratie te voldoen en bijvoorbeeld de mogelijkheid te bieden voortgang goed bij te houden. De collectie op de Raamsteeg werd geïnventariseerd. Inventarisatie van de formalinebakken op de binnenplaats leverde twee lederschildpadden op. Het archief van de leenadministratie werd opnieuw ingericht. Het herkennen en ontcijferen van handschriften op oude etiketten en in registerboeken blijft soms problematisch. Om dit euvel enigszins te ondervangen is begonnen met de aanleg van een register met specimina van handschriften.

MSH heeft het afgelopen jaar meer tijd aan het werk in de onderafdeling R&A kunnen besteden dan de laatste jaren het geval was. Die tijd werd voor een groot deel besteed aan kennisoverdracht betreffende de samenstelling en opbouw van de collectie aan de collectie technicus, maar leidde niet tot de samen met JWA voorgenomen reorganisatie van de slangen, in aansluiting op eerdere, wel succesvol afgesloten reorganisaties van de natte collecties Amphibia en Schildpadden.

Aanwinsten. Een getalsmatig grote aanwinst voor de collectie betrof materiaal van 'ReptielenZoo Iguana' (n=108). Een paratype van de nieuw beschreven slang Atractus natans werd aan de collectie toegevoegd. MSH ontdekte een puntgaaf ei van Tomistoma schlegelii, ononderscheidbaar van het exemplaar afgebeeld bij de type beschrijving van de soort. Het werd navolgend als deel van de type serie beschouwd en als zodanig geregistreerd. Een maand later stootte een bezoeker het doosje met het ei van de plank, waardoor het specimen brak. Restauratie bleek een tijdrovende klus. Het voorval is aan de collectieregistrator gemeld. Meerdere slangen beschreven door Schlegel, Wied en Duméril & Bibron werden als typen geïdentificeerd en zijn als zodanig in het register opgenomen.

Afstotingen. Twee exemplaren (RMNH 1686 Lachesis gramineus en RMNH 2837 Urosthophus vautieri) werden afgestoten vanwege een slechte conserveringstoestand. Het betrof hier oudere exemplaren die door onvoldoende toezicht in combinatie met te zwakke alcohol uit elkaar waren gevallen.

Uitgeleend materiaal. Aan 12 personen werden in totaal 14 leningen (162 exemplaren) verstrekt en 17 lenen werden terugontvangen van 14 personen (231 exemplaren). Vanwege mogelijke problemen met Röntgen bestraling van pakjes werd regelmatig bij collegae geïnformeerd of dat in hun land een probleem was. Eigenlijk blijkt het alleen voor overheidsinstellingen in de V.S. een probleem te zijn, dat o.a. ondervangen is door speciale adressen in te stellen voor het versturen van materiaal. Het in 2002 aan Teyler's Museum in Haarlem uitgeleende materiaal werd weer in de collectie opgenomen, waarbij restauratie van een aantal potten en enkele opgezette exemplaren nodig bleek te zijn.

Bezoekers

Naam	Plaats en land	Doel bezoek	Datum
Wiersma, A. J.	Schiphol, Nederland	determinatie schoenleer	16 januari
Wielstra, B. M.	Leiden, Nederland	interview Arntzen	28 januari
Gorissen, A.	Sittard, Nederland	interview Arntzen	11 februari
Veenvliet, P.	Stiens, Nederland	gegevens veldgids	14 februari
Weert, M. van	Leiden, Nederland	typenmateriaal krokodilen	12 maart
Rasmussen, J. B.	Kopenhagen, Denemarken	collectie onderzoek	17-21 maart
Rasmussen, A. R.	Kopenhagen, Denemarken	collectie onderzoek	17-21 maart
Lang, R. de	Rotterdam, Nederland	slangen Sulawesi	3 april
Auliya, M	Bonn, Duitsland	onderzoek <u>Tomistoma</u>	23 - 24 april
Vonk, F. J.	Dordrecht, Nederland	overzicht slangen	24 april
Grill, A.	Amsterdam, Nederland	taxonomisch consult	16 mei
Schleip, W.	Mechenheim, Duitsland	specifiek slangenmateriaal	30 mei
Ottens, J.	Gouda, Nederland	informatie algemeen	8 augustus
Piper, P.	Leicester, UK	determinaties	4 - 5 september
Rabett, R. J.	Leicester, UK	determinaties	4 - 5 september
Sparreboom, M.	Den Haag, Nederland	consult	25 september
Fischer, C.	Liverpool, UK	material Gould	6-10 oktober
Colijn, E.	Lelystad, Nederland	slangen Java, Sumatra, Bali	29 oktober
Nieweg, D.	Den Haag, Nederland	materiaal Trinidad	6 november
Koch, A.	Bonn, Duitsland	collectie waranen	5 - 7 november
Babik, W.	Krakau, Polen	verleg en discussie	5 - 13 november

In totaal 21 bezoekers, waarvan negen buitenlanders en 12 Nederlanders, in totaal 19 bezoeken, verdeeld over 44 werkdagen.

Mediatheek

Tot op heden deponeerde MSH het navolgende materiaal in de mediatheek : 'nalatenschap Brongersma' (glasnegatieven, enkele historische foto's, veel plak en knipwerk) en 'verzameling Kopstein' (glasnegatieven en foto's), alsmede correspondentie. Door MSH sinds 1968 in Zuid Amerika en Ghana gemaakte bandopnamen van kwakende kikkers en door wijlen drs. W. F. Rodenburg in India gemaakte opnamen werden door F. Verbiest overgezet op CD-ROM. De geluidsbanden werden afgestaan maar de CD's zijn nog vooralsnog onder de hoede van MSH.

Onderzoek

Conservator M. S. Hoogmoed

beschreef in samenwerking met A. L. C. Prudente een nieuwe slang uit het Amazonegebied. Het betreft een gravende soort die alleen bekend is uit drijvende rotte boomstammen;

synonimiseerde samen met T. Mott de naam Amphisbaena hugoi Vanzolini met A. vanzolinii Gans;

maakte een aanvang met het meten van ca. 300, zowel in de zestiger jaren als in 2002 verzamelde Podarcis bocagei en P. hispanica van de Ria de Arosa, Galicie, Spanje;

hield op verzoek van de organisatoren van het symposium 'Amazonian frogs' tijdens het gezamenlijke congres van de Amerikaanse herpetologische en ichthyologische verenigingen, van 26 juni - 1 juli gehouden te Manaus, een voordracht getiteld 'Bufo margaritifera and similar sympatric toads in north-eastern Amazonia'.

Conservator J. W. Arntzen

determineerde samen met laboratoriumassistent R. Glas 145 in 2002 verzamelde hagedissen van de Ria de Arosa met behulp van DNA-sequentie gegevens;

bewerkte in samenwerking met G. Caccone (Yale, USA) de fylogenie van de familie Salamandridae met behulp van DNA-sequentie gegevens;

maakte een aanvang met het samenstellen van een typenlijst Amphibia op basis van een zoekopdracht binnen het elektronische databestand 'Amphibian Species of the World' en de in het verleden door Dr. L. W. van den Hoek Ostende geconcipieerde aanzet;

hield de navolgende lezingen op uitnodiging :

11 februari, Leiden, publiekslezing Naturalis - 'Evolutie van de Vroedmeesterpad opnieuw onder de loep';

1 maart, Leiden, EIS-symposium 'Voorbij de stippenkaart - de praktijk van de faunistiek' - 'De voorspellende waarde van verspreidingskaarten';

4 april, Louvain-la-Neuve, België, symposium betreffende 'Dispersal in fragmented populations' - 'Dispersal scenarios in a mosaic distribution of newts tested with microsatellites';

16 november, Muenster, Duitsland - 'Areale und Verbreitungsmuster : Genese und Analyse' Reiner Feldmann zum 70. Geburtstag - 'Interpreting atlas data with a Geographical Information system : descriptive and predictive range maps for Iberian herps';

en was ondersteunend auteur bij de navolgende lezingen :

13 augustus, lezing voorgedragen door E. Recuero-Gil op het 12de congres van de Societas Europaea Herpetologica, Saint-Petersburg, Russia - 'Evolutionary history of Triturus alpestris based on molecular characters';

14 augustus, lezing gehouden door Dr. R. Jehle op het 12de congres van de Societas Europaea Herpetologica, Saint-Petersburg, Russia - 'The spatio-temporal gentic structure of newt populations (Triturus cristatus, T. marmoratus) in an agricultural landscape';

20 augustus, lezing gehouden door Dr. R. Jehle op het 9de congres van de European Society for Evolutionary Biology, Leeds, UK - 'The spatio-temporal gentic structure of subdivided newt populations';

3 oktober, lezing gehouden door Dr. M. García-París op het 8ste Herpetologische Congres van Catalonie, Mequinenza, Spain - 'Filogenia, filogeografia y taxonomia de Triturus ibericus : una perspectiva general';

18 december, lezing gehouden door Dr. R. Jehle op de 37ste Annual Meeting of the Population Genetics Group, Brighton, UK 'Contemporary gene flow and drift in subdivided newt populations';

en woonde verder de volgende congressen bij zonder het houden van een voordracht :

5 - 8 januari, Population Genetics Group, Leicester, UK, 36th Annual Meeting;

6 - 7 februari, Zoological Society of London, London, UK, 'Phylogeny and Conservation'.

Gastmedewerker T. Avila-Pires

zette haar onderzoek aan het genus Stenocercus voort;

continueerde met een Amerikaanse en een Braziliaanse collega het werk aan een tweetalige veldgids voor de hagedissen van Reserva Ducke in het Amazonegebied bij Manaus, Brazilië;

was verantwoordelijk voor het 'Amazonian Biodiversity Program' van het Museu Paraense Emilio Goeldi;

maakte deel uit van de onderzoeksgroep betreffende het biologische station Caxiuana en verricht vergelijkend onderzoek naar de herpetofauna op zes verschillende plekken ten zuiden van de Amazone;

verrichte van 11 tot 26 maart en van 11 tot 30 augustus veldwerk in de Serra do Cutia in Rondônia, Brazilië;

was betrokken bij de opleiding van biologiestudenten (master course) van de Universidad Federal de Para en begeleidde drie studenten en een promovendus;

leidde samen met MSH korte veldexcursies naar het Reserva Ducke bij Manaus, voor en na het congres van ASIH/SSAR/HL in Manaus, Brazilië en

gaf op het congres een voordracht over bedreigde hagedissen in de staat Pará.

Gastmedewerker F. Ross

zette zijn werk aan de bibliografie van krokodillen voort en begon een project om de maten van de krokodillenschedels in de collectie vast te leggen.

Dienstverlening en kennisoverdracht

MSH

Een deel van de tijd (12 uur per week) van de conservator werd besteed aan werkzaamheden voor CITES. Dat gebeurde onder een contract met het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, dat op 1 januari 1999 opnieuw voor 2 jaar werd afgesloten. Voor een totaalinzet van 320 uur werd door LNV een vast bedrag betaald. Het is inmiddels duidelijk geworden dat de inzet voor CITES structureel al jaren hoger ligt dan de overeengekomen 320 u. In de loop van 2000 werd een nieuw contract met LNV afgesloten voor in totaal 3 dagen per week met ingang van 1 mei 2000, waarbij ook de nieuwe taak als voorzitter van het 'CITES Animals Committee' (een van de vier vaste comités van CITES) werd geacommodeerd. Dit contract werd door LNV per 1 september 2003 opgezegd, omdat MSH vanwege sabbatical verlof en pre-pensionering de werkzaamheden voor de CITES Commissie na die datum niet kon voortzetten.

De werkzaamheden in het kader van de CITES-commissie bestonden uit het bestuderen van documenten en vergunningen, het geven van adviezen (mondeling dan wel schriftelijk) betreffende aanvragen, het verstrekken van informatie betreffende alle diergroepen 'beneden' de vogels, het verzamelen van informatie over diergroepen anders dan reptielen en amfibieën bij collegae binnen het museum, regelmatig overleg met de Secretaris van de CITES Commissie (die op het NNM is gestationeerd), beleidsvoorbereiding, het bijwonen van vergaderingen van de CITES commissie (24 januari, 21 mei en 11 september), het bijwonen van vergaderingen van de Scientific Working Group voor CITES van de Europese Unie in Brussel (30 januari en 22 mei). Als lid van de Nederlandse Wetenschappelijke Autoriteit nam MSH, samen met drs. C. Schürmann (secretaris van deze commissie), van 18-22 augustus als waarnemer deel aan de vergadering van het CITES Animals Committee in Genève.

Als zooloog van het Nomenclature Committee van CITES beantwoordde MSH verschillende schriftelijke vragen op taxonomisch gebied, vooral over reptielen en amfibieën, maar ook over zoogdieren en vogels. Op 19 augustus zat hij de vergadering van het CITES Nomenclature Committee in Genève voor. MSH zal het werk in het Nomenclature Committee van CITES ook na zijn pensionering voortzetten.

Verschillende malen verleende MSH assistentie aan de AID, douane en politie bij determinatie van in beslag genomen materiaal en verstrekte getekende verklaringen betreffende vermoedde illegale importen.

Op verzoek (en op kosten) van IUCN en Conservation International nam MSH van 31 maart tot en met 4 april 2003 deel aan de 'Global Amphibian Assessment' workshop betreffende amfibieën in Zuid-Amerika ten oosten van de Andes. De workshop werd gehouden in Belo Horizonte, Brazilië en er namen onderzoekers uit de meeste betrokken

Zuid-Amerikaanse landen, uit de USA, Nederland, Duitsland en Spanje aan deel. In de workshop werd het verspreidingsgebied en de conserveringstoestand van alle bekende amfibieën soorten uit het gebied besproken. Vooral in het Braziliaanse kustgebied werden een aantal zorgwekkende toestanden gemeld.

Voor redacties van internationale vaktijdschriften (Amphibia-Reptilia; Copeia; Herpetologica, Herpetozoa, Phyllomedusa, Alytes, Biociencias, Zoocria, Caribbean Journal of Science, Herpetological Journal) en op verzoek van auteurs uit Brazilië, de Verenigde Staten en Venezuela werden door MSH verschillende artikelen gereviewed, dan wel manuscripten van commentaar voorzien.

JWA

reviewde een aanzienlijk aantal manuscripten over diverse onderwerpen voor veelal buitenlandse collega's alsmede manuscripten over herpetologische onderwerpen voor voornamelijk SCI-geannoteerde tijdschriften (Biological Conservation, Bonner Zoological Monographs, Ecology Letters, Evolution, Heredity, Herpetological Journal, Italian Journal of Zoology, Journal of Zoology, Molecular Ecology (2*), Molecular Phylogeny Evolution (2*), RAVON tijdschrift en Systematics and Biodiversity);

had zitting in een commissie van de Universiteit van Amsterdam, ingesteld ter evaluatie van het functioneren van een collega in de onderzoeksgroep 'Systematics and Zoogeography' aan het 'Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica' en

begeleidde student Ben van de Wielstra van de Universiteit van Leiden, die een literatuurstudie verrichte over de taxonomische en populatiegenetica van Rana kl. esculenta, het groene kikker complex.

Overige activiteiten

MSH verrichte vier weekenddagen museumpiket; JWA verrichte drie weekenddagen C&O piket.

Expertise-ontwikkeling. Er werden geen aanvullende cursussen gevolgd.

Extramurale functies

MSH bekleedde de navolgende functies:

voorzitter van de 'Studiekring voor het Caraïbische gebied';

voorzitter 'Stichting ter Bevordering van de Herpetologie';

zooloog van het 'CITES Nomenclature Committee';

vice-voorzitter 'CITES Commissie';

vertegenwoordiger Nederland in 'Scientific Review Group' Europese Commissie;

bestuurslid 'Van Tienhoven Stichting';

bestuurslid 'Charles Darwin Foundation for the Galapagos Isles';

bestuurslid 'Galapagos Darwin Trust';

bestuurslid 'Vrienden van Galapagos Nederland';

lid 'Advisory Editorial Board, Herpetozoa';

lid 'Editorial Board Zoocria';

consulting editor 'Bulletin van het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen';

lid redactieraad Nederlandse uitgave 'National Geographic' en

erelid 'Societas Europea Herpetologica'.

JWA bekleedde de navolgende functies :

editorial board 'Herpetological Journal', per 1 juli associate scientific editor en
editorial board 'Zeitschrift für Feldherpetologie'.

Publikaties gepubliceerd of geaccepteerd voor publicatie in 2003

i) in SCI tijdschriften

Arntzen, J. W. & J. Alexandrino (in druk) Ecological modelling of genetically differentiated forms of the Iberian endemic Golden-striped salamander, Chioglossa lusitanica. Herpetological Journal.

Arntzen, J. W., I. B. J. Goudie, J. Halley & R. Jehle (in druk) Cost comparison of marking techniques in long-term population studies: PIT-tags versus pattern maps. Amphibia-Reptilia.

Fonseca, A., **J. W. Arntzen**, E. Crespo & N. Ferrand (2003) Regional differentiation in the common midwife toad (Alytes obstetricans) in Portugal: a picture from mitochondrial DNA. Zeitschrift Feldherpetologie 10: 83-89.

Martínez-Solano, I; H.A. Gonçalves, **J. W. Arntzen** & M. García-París (in druk) Phylogenetic relationships and biogeography of midwife toads (Discoglossidae: Alytes). Journal of Biogeography.

Sztatecsny, M., R. Jehle, B. R. Schmidt & **J. W. Arntzen** (in druk). The abundance of praemetamorphic newts (Triturus cristatus,) as a function of habitat determinants : an a priori model selection approach. Herpetological Journal.

Vitt, L. J., **T. C. S. Avila-Pires**, M. C. Espósito, S. S. Sartorius & P. A. Zani (2003) Sharing Amazonian Rain-Forest Trees: Ecology of Anolis punctatus and Anolis transversalis (Squamata: Polychrotidae). Journal of Herpetology 37 : 276-285.

Vitt, L. J., **T. C. S. Avila-Pires**, P. A. Zani, M. C. Espósito & S. S. Sartorius (2003) Life at the interface: ecology of Prionodactylus oshaugnessyi in the western Amazon and comparisons with P. argulus and P. eigenmanni. Canadian Journal of Zoology 81: 302-311.

Vitt, L. J., **T. C. S. Avila-Pires**, P. A. Zani, S. S. Sartorius & M. C. Espósito (2003). Life above ground: ecology of Anolis fuscoauratus in the Amazon rain forest, and comparisons with its nearest relatives. Canadian Journal of Zoology 81: 142-156.

ii) in niet-SCI tijdschriften

Hoogmoed, M. S. & T. Mott (2003) On the identity of Amphisbaena hugoi Vanzolini, 1990 (Reptilia: Squamata: Amphisbaenidae). Zoologische Mededelingen Leiden, 77 : 455-458

Hoogmoed, M.S. & A. L. C. Prudente (2003) A new species of Atractus (Reptilia: Ophidia: Colubridae: Dipsadinae) from the Amazon forest region in Brazil. Zoologische Mededelingen Leiden, 77 : 425-440

iii) hoofdstukken in boeken

Alexandrino, J., J. Teixeira, **Arntzen, J. W.** & N. Ferrand (in druk) The historical biogeography and conservation of the Golden-striped salamander (Chioglossa lusitanica) : Integrating ecological, phenotypic and genetic data. In : Phylogeography in southern European refugia : evolutionary perspectives on the origin and conservation of European biodiversity. Redaktie S. Weiss & N. Ferrand.

Arntzen, J. W. (2003) Triturus cristatus superspecies – Kammolch Artenkreiss, including T. cristatus (Laurenti, 1768) - Northern crested newt, T. carnifex (Laurenti, 1768) -

Italian crested newt, T. dobrogicus (Kiritzescu, 1903) - Danube crested newt and T. karelinii (Strauch, 1870) - Southern crested newt. Pp 421-514 in: Handbuch für Amphibien und Reptilien Europas. (Eds. K. Grossenbacher & B. Thiesmeier). Aula Verlag, Wiesbaden.

Avila-Pires, T. C. S. (2003) Contributor to: Huber, O., & M. N. Foster. Prioridades de Conservação para o Escudo das Guianas. Pp 1-99. Conservation International, Washington, USA.

Avila-Pires, T. C. S. & Hoogmoed, M. S. (in druk) Reptilia – Squamata – Gekkonidae. - Fauna da Amazônia Brasileira

Hoogmoed, M. S. (in druk) Reptielen 'Jan Brandes 1743-1808'. Rijksmuseum, Amsterdam

iv) samenvattingen van voordrachten (voor congresgegevens zie boven)

Alcobendas, M., E., Karvonen, **J. W. Arntzen** & M. García-París (2003) Evolutionary history of Triturus alpestris based on molecular characters. Saint-Petersburg, Rusland.

Arntzen, J. W. (2003) Interpreting atlas data with a Geographical Information system : descriptive and predictive range maps for Iberian herps. Muenster, Duitsland.

Arntzen, J. W., R. Jehle, T. Burke & A. Krupa (2003) Dispersal scenarios in a mosaic distribution of newts tested with microsatellites. Louvain-la-Neuve, Belgie.

Avila-Pires, T. C. S. (2003) First evaluation of the conservation status of lizards from the state of Pará, Brazil. Manuas, Brazilie.

García-París, M., M. Alcobendas, E. Recuero-Gil, I. Martinez-Solano, **J. W. Arntzen** & D. Buckley (2003) Filogenia, filogeografía y taxonomía de Triturus ibericus : un aperspectiva general. Mequinenza, Spanje.

Hoogmoed, M. S. (2003) Bufo margaritifera and other similar sympatric toads in northeastern Amazonia. Manuas, Brazilie.

Jehle, R., **J. W. Arntzen** & T. Burke (2003) The spatio-temporal genetic structure of subdivided newt populations. Leeds, UK.

Jehle, R., **J. W. Arntzen** & T. Burke (2003) The spatio-temporal gentic structure of newt populations (Triturus cristatus, T. marmoratus) in an agricultural landscape. Saint-Petersburg, Rusland.

Jehle, R., G. Wilson, **J. W. Arntzen** & T. Burke (2003) Contemporary gene flow and drift in subdivided newt populations. Brighton, UK.

v) publicaties van derden

Anonymous (2003) Afscheid Rinus Hoogmoed. RAVON 6 : 14.

Gorissen, A. (2003) Fraude met de Vroedmeesterpad. Scala - Natuur en Wetenschap. Dagblad de Limburger 18 februari, pagina's C1 en C2.

Günther, R., & H. Rösler (2003) [2002]. Eine neue Art der Gattung Cyrtodactylus Gray, 1827 aus dem Westen von Neuguinea (Reptilia: Sauria: Gekkonidae). Salamandra 38 : 195-212.

Wielstra, B. van de (2003) Problemen rondom het groene kikker probleem. Stageverslag NNM / Universiteit van Leiden.

Impact parameters

Citation score zoals gemeten met behulp van de Science Citation Index (SCI), per december 2003

MSH 224

JWA 762

Output-parameters

Aantal objecten nu beheerd door afdeling: ca. 100700
Totaal objecten nieuw verworven: 121
Totaal objecten afgestoten: 21 (University of Leicester, UK)
Totaal objecten verloren gegaan: 2
Objecten uit eigen veldwerk: 6
Objecten vernietigd: geen
Objecten verdwenen: geen
Objecten geruild (of geschonken aan collega-organisatie): geen
Objecten nieuw uitgeleend dit jaar: 162
Dagen veldwerk: geen
Groei inhoudelijke records databases (niet de registratie van de pure collectie-records): geen
Groei records in registratie-systeem, lokaal: 802 (materiaal nieuw in collectie ingevoegd)
Groei records in registratie-systeem, centraal: 485
Objecten geprepareerd: 802
Objecten gerestaureerd: 422
Totaal aantal publicaties: verschenen 8, in druk 7
Pagina's eigen personeel: 121 (verschenen)
Pagina's gastmedewerkers: 134 (verschenen)
Populaire publicaties in bovengenoemd aantal: geen
Aantal geregistreerde collectie-bezoeken: 19. Twaalf Nederlandse bezoekers gedurende 12 werkdagen en negen buitenlandse gasten op 32 werkdagen
Studenten: 1
Aantal redactionele artikelen / reviews intern: geen
Dito extern: 39
Wetenschappelijke meetings georganiseerd : geen

Conclusie personele bezetting

Was er eind jaren tachtig voor 80 uur en in het jaar 2000 voor 54 uur per week technische ondersteuning; dat is nu teruggebracht naar 32 uur per week. Onder verwijzing naar benedenmaatse prestaties bij de verwerking van materiaal onder de vorige conservator zou een uitbreiding van technische ondersteuning voor de hand liggen. De neergaande trend is uiterst zorgwekkend.

Het bovenstaande verslag is opgesteld mede op basis van door MSH aangeleverde tekst en gegevens.

J.W. Arntzen

Leiden, 14 januari 2004